

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Krakowie

LKR.410.025.01.2015
P/15/077

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/15/077 – Praktyki i staże w urzędach administracji publicznej ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie
Kontroler	Wojciech Zdasień, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 97836 z 29 września 2015 r. (dowód: akta kontroli str. 3 - 4)
Jednostka kontrolowana	Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie, 31 - 156 Kraków, ul. Basztowa 22 (MUW lub Urząd).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Wojewoda Małopolski Pan Józef Pilch.

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna²

W latach 2013 – 2015 w Urzędzie stworzone zostały warunki zapewniające prawidłową realizację staży i praktyk. Nabór kandydatów odbywał się w oparciu o powszechnie dostępne warunki i zasady, a zawierane umowy i porozumienia gwarantowały właściwy przebieg staży i praktyk, w tym właściwą organizację miejsca wykonywania pracy przez osoby je odbywające, opiekę wyznaczonych opiekunów oraz zindywidualizowane programy zapewniające nabycie doświadczeń zawodowych i umiejętności przydatnych na rynku pracy.

O organizowanych praktykach i stażach Urząd informował, w sposób powszechnie dostępny dla zainteresowanych, na swojej stronie internetowej, udzielano także informacji telefonicznych. Nabór odbywał się według obowiązujących kryteriów i zasad, przy czym w kontrolowanym okresie do odbycia praktyk studenckich zakwalifikowano 80,5%, a staży 52% spośród ubiegających się o nie osób.

Osoby odbywające staże i praktyki miały zapewnione odpowiednie warunki w miejscu pracy i pozostawały pod opieką wyznaczonych opiekunów. Osiąganiu celów praktyk i staży sprzyjało prowadzenie ich w oparciu o zindywidualizowane programy. W ocenie NIK zwiększało to możliwości nabycia umiejętności i doświadczeń zawodowych, a w konsekwencji - szanse absolwentów na rynku pracy. Dodatkową korzyścią dla obu stron było zatrudnienie 26 ze 153 osób (17%) odbywających staże w MUW, bezpośrednio po ich zakończeniu.

Na uwagę zasługuje fakt, iż organizację i przydatność staży w kontekście nabywania doświadczeń zawodowych oraz innych użytecznych umiejętności, pozytywnie oceniły wszystkie osoby odbywające staże w trakcie niniejszej kontroli.

Stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości dotyczyły niewypłacania opiekunom praktyk zawodowych dodatków szkoleniowych na zasadach określonych w § 12 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu³ lub, co dopuszcza przepis, niezwalniania ich, przynajmniej

¹ Okres objęty kontrolą: lata 2013-2015 (do czasu zakończenia czynności kontrolnych).

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie. W niniejszym wystąpieniu pokontrolnym zastosowano opisową ocenę ogólną.

³ Dz. U. Nr 244, poz. 1626 ze zm., dalej: „rozporządzenie w sprawie nauki zawodu”

częściowo, ze świadczenia pracy w czasie sprawowania opieki nad praktykantami. W umowach zawieranych ze szkołami kierującymi na te praktyki nie było zapisów dotyczących przekazania środków na takie dodatki, którą to możliwość przewiduje art 70a ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.⁴

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Proces naboru na praktyki i staże

Opis stanu faktycznego

1.1. Zgodnie z załącznikiem Nr 2 do Regulaminu Organizacyjnego MUW, organizacja staży, wolontariatów oraz praktyk studenckich w Urzędzie przypisana była do zakresu działania Wydziału Certyfikacji i Budżetu Urzędu (CB).

(dowód: akta kontroli str. 39)

Regulamin wewnętrzny CB wprowadzony Zarządzeniem Dyrektora CB nr 1/15 z 26 marca 2015 r. stanowi, że prowadzenie spraw związanych z organizacją staży i wolontariatów oraz praktyk studenckich w Urzędzie należy do zadań Oddziału Kadr i Płac (CB-IX). Ponadto kierownik CB-IX został upoważniony do powiadamiania uczelni o zawartych umowach w sprawie praktyk studenckich. Wcześniej zadania te zostały przypisane CB-IX zarządzeniem nr 1/13 Dyrektora Wydziału Programów Rządowych i Budżetu MUW z 9 sierpnia 2013 r. w sprawie ustalenia regulaminu wewnętrznego tego wydziału.

(dowód: akta kontroli str. 49 – 54 i 64 - 69)

Zakres czynności kierownika CB-IX obejmował powiadamianie uczelni o zawartych umowach w sprawie praktyk studenckich. Ponadto, do zakresu czynności jednego pracownika CB-IX wpisane zostało prowadzenie spraw związanych ze stażami, praktykami i wolontariatami w MUW a do zakresu czynności innej osoby zatrudnionej w CB-IX, zastępowanie tego pracownika w razie jego nieobecności.

(dowód: akta kontroli str. 55 - 63)

Instrukcja Systemu Zarządzania Jakością w Urzędzie - Zarządzanie kontem użytkownika systemu informatycznego MUW - określa w sposób szczegółowy m.in. zasady zakładania i zarządzania kontami osób odbywających staże w Urzędzie.

(dowód: akta kontroli str. 43 - 47)

Informacja o organizowanych przez MUW stażach oraz praktykach studenckich w 2015 r. znajdowała się na jego stronie internetowej w zakładce „Praca w Małopolskim Urzędzie Wojewódzkim” oraz na stronie bip.malopolska.pl. W sprawie szczegółów ofert strona Urzędu odsyłała do strony www.oferty.praca.gov.pl, podany został również kontakt telefoniczny, pod którym uzyskać można było informację. Zainteresowany odbyciem praktyk student otrzymywał informację dot. dokumentów jakie należy złożyć oraz etapów procesu naboru.

(dowód: akta kontroli str. 6 i 70-71)

W kontrolowanym okresie do Urzędu zgłosiło się 261 osób chcących odbyć staż finansowany ze środków Funduszu Pracy (FP), w tym: w 2013 r. - 95, w 2014 r. - 73 i 2015 r. - 93. Z tej liczby staż odbyło łącznie 122 osoby, odpowiednio: 48, 38 i 36. O staż finansowany z innych niż FP środków ubiegały się 33 osoby, w tym: w 2013 r. – 6, 2014 r. – 17 i 2015 r. – 10. Z tej liczby staż odbyło łącznie 31 osób, odpowiednio: 6, 16 i 9. O odbycie praktyk zawodowych ubiegało się łącznie 15 osób, w tym: 2 w 2013 r., 11 w 2014 r. i dwie w 2015 r. Z tej liczby praktykę taką odbyło łącznie 13 osób, odpowiednio: 2, 9 i 2. O odbycie obowiązkowych praktyk studenckich ubiegało się 195 osób: po 58 w latach 2013 i 2014 oraz 79 w 2015 r., z czego praktykę odbyło 156: 53 w 2013 r., 52 w 2014 r. i 51 w 2015 r. W Urzędzie było zatrudnionych: w 2013 r. – 978 pracowników, w 2014 r. – 1 009 i w 2015 r. – 1 032. W poddanych badaniu latach nikt nie zgłosił się do

⁴ Dz.U. z 2004 Nr 256, poz. 2572 ze zm., dalej: „ustawa o systemie oświaty”

odbycia praktyk absolwenckich. Stosunek liczby osób, które odbyły w MUW, w poszczególnych latach, staż finansowany ze środków FP lub innych, do stanu zatrudnienia w Urzędzie na koniec tych lat wynosił: w 2013 r. – 5,5%, w 2014 – 5,3% i 2015 – 4,4%.

(dowód: akta kontroli str. 90)

Odpowiadając na pytanie o przyczyny niekwalifikowania do odbycia staży oraz praktyk wszystkich zgłaszających się na nie osób, dyrektor CB podała m. in., że w przypadku staży, znaczna liczba decyzji negatywnych była wynikiem braku możliwości złożenia przez Dyrektora Generalnego MUW deklaracji o zagwarantowaniu zatrudnienia po zakończeniu stażu, która to deklaracja, zgodnie z procedurą realizowaną przez Urzędy Pracy, była warunkiem koniecznym do uzyskania decyzji pozytywnej dla odbycia stażu.

(dowód: akta kontroli str. 116 - 117)

Zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora CB, nabór na praktyki i staże w Urzędzie każdorazowo poprzedzony jest analizą możliwości, pod względem prawidłowego przeprowadzenia stażu lub praktyki. Analiza taka odbywa się dwuetapowo, tj. wstępnie – przez pracownika Oddziału Kadr i Płac oraz następnie – w wybranym wydziale. Ocena możliwości zapewnienia praktykantowi lub stażycie odpowiednich warunków odbywania stażu lub praktyki, determinuje ustalenie terminu ich odbywania a nawet może wpłynąć na decyzję dotyczącą możliwości ich zorganizowania. Oprócz analizy technicznych możliwości ich przeprowadzenia, analizowana jest też możliwość przydzielenia ubiegającej się o staż lub praktykę osobie opiekuna, w uzgodnionym przez obie strony terminie.

(dowód: akta kontroli str. 116)

1.2. Spośród 8 składających wyjaśnienia osób odbywających staż w trakcie kontroli NIK, 6 podało, że ofertę stażu w Urzędzie otrzymało od Urzędu Pracy i nie korzystało w tym celu z Internetu ani z ogłoszeń w prasie. Jedna podała, że ofertę stażu samodzielnie wyszukała na stronie internetowej, której nazwy nie pamięta a jedna, będąca osobą niepełnosprawną, uzyskała tę wiedzę poprzez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

(dowód: akta kontroli str. 8 - 31)

Kontrola 14 wniosków o zorganizowanie stażu ze środków FP wykazała, że wszystkie zawierały elementy wyszczególnione w § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 sierpnia 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków odbywania stażu przez bezrobotnych⁵. Jeden wniosek z 22 czerwca 2015 r. był finansowany ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

(dowód: akta kontroli str. 99)

W sprawie weryfikacji kwalifikacji kandydatów na staż w Urzędzie Dyrektor CD wyjaśniła, że proces ten odbywa się w trakcie tzw. rozmowy wstępnej z pracownikiem kadr odpowiedzialnym za organizację staży w Urzędzie, a w kolejnym etapie, w wybranym dziale, do którego aplikuje stażysta. Deklarowane kwalifikacje weryfikowane są zwykle przez pracownika odpowiedzialnego za sprawy organizacyjne, w tym organizację stażu w wydziale na konkretnym stanowisku, bezpośrednio przez przyszłego opiekuna stażysty, bądź jego przełożonego.

(dowód: akta kontroli str. 116)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność MUW w zakresie naboru na praktyki i staże. Stworzone zostały odpowiednie warunki organizacyjne zapewniające przejrzystość prowadzenia tego naboru, w szczególności poprzez udostępnianie informacji w tym zakresie na stronach internetowych i telefonicznie, oraz określenie ogólnych zasad i kryteriów. W efekcie tego w latach 2013 – 2015 Urząd stworzył możliwość odbycia praktyk oraz staży łącznie 322 osobom. Z praktyk zawodowych oraz

⁵ Dz. U. Nr 142, poz. 1160, dalej: „rozporządzenie w sprawie staży”

Opis stanu
faktycznego

obowiązkowych praktyk studenckich skorzystało 80,5% osób, a staże odbyło 52% osób ubiegających się o nie, przy czym większa liczba negatywnie rozpatrzonych wniosków w tej grupie była spowodowana stawianymi przez niektóre Urzędy Pracy, trudnymi do zrealizowania warunkami dot. zagwarantowania zatrudnienia bezrobotnego po odbyciu stażu.

2. Warunki odbywania staży i praktyk

2.1. Badanie 14 umów zawartych przez Urząd z podmiotami, których przedmiotem było odbycie stażu finansowanego ze środków FP w MUW wykazało, że wszystkie zawierały elementy wyszczególnione w § 5 ust. 1 rozporządzenia w sprawie staży. Ponadto umowy określały cele i treści edukacyjne, zasady organizacji staży, zasady opieki i nadzoru, kwestie wypłaty wynagrodzeń, czas pracy (maksymalny tygodniowy czas pracy, minimalny dzienny i tygodniowy czas pracy, tygodniowy czas odpoczynku) oraz dopuszczały możliwość modyfikacji staży.

Analiza 12 umów zawartych przez Urząd ze szkołami (11 z AP Edukacja – Policealne Studium Zawodowe w Krakowie i jedna z policealną Szkołą TEB Edukacja) na organizację praktyk zawodowych wykazała, że w 11 przypadkach zawierały one elementy wyszczególnione w § 7 ust. 3 rozporządzenia w sprawie nauki zawodu. Umowa zawarta 28 czerwca 2013 r. z AP Edukacja odnosiła się do jednej osoby i w związku z tym nie zawierała listy uczniów. Ponadto umowy określały: cele i treści edukacyjne, zasady organizacji praktyk, zasady opieki i nadzoru, kwestie wypłaty stypendiów i wynagrodzeń (11 na 12 umów), określały czas pracy (maksymalny tygodniowy czas pracy, minimalny dzienny i tygodniowy czas pracy, tygodniowy czas odpoczynku oraz określały także zasady dopuszczające możliwość modyfikacji programów praktyk. Do umów załączone zostały programy nauczania dla danego zawodu dopuszczone do użytku w danej szkole przez jej dyrektora.

Analiza 30 dokumentacji, w tym: 22 umów oraz 8 porozumień zawartych przez MUW z uczelniami kierującymi studentów na praktyki obowiązkowe wykazała, że wszystkie zawierały informacje, które powinny znaleźć się w umowie/porozumieniu, zamieszczone w katalogu z opracowania Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego „Praktyki studenckie – Jak znaleźć dobrych kandydatów?”⁶, a ponadto: określały cele i treści edukacyjne, zasady organizacji praktyk, zasady opieki i nadzoru nad praktykantami oraz czas pracy.

(dowód: akta kontroli str. 100 - 102)

2.2. Wszyscy stażyści odbyli szkolenie BHP i zostali zapoznani z regulaminem pracy.

(dowód: akta kontroli str. 8 – 31 i 91 - 93)

Wszyscy stażyści i praktykanci odbyli instruktaż ogólny i stanowiskowy, zostali zapoznani z zasadami ochrony danych osobowych, a tym których realizowane zadania wymagały dostępu do danych osobowych, wydawano również upoważnienia do ich przetwarzania.

(dowód: akta kontroli str. 8 – 31 i 106 - 108)

2.3. MUW zapewnił wszystkim stażystom bezpieczne i higieniczne warunki odbywania stażu na zasadach przewidzianych dla pracowników, profilaktyczną ochronę zdrowia w zakresie przewidzianym dla pracowników oraz, na zasadach przewidzianych dla pracowników, bezpłatne posiłki i napoje profilaktyczne.

(dowód: akta kontroli str. 97)

Stanowiska pracy trzech stażystów, poddane oględzinom w czasie kontroli, wyposażone były w: biurko, fotel biurowy, komputer stacjonarny wraz oprogramowaniem zawierającym pakiet biurowy oraz utworzonym dostępem do poczty służbowej, dostęp do drukarki sieciowej, telefon stacjonarny oraz materiały biurowe. Zapewnione było oświetlenie sztuczne oraz naturalne i wymiana powietrza. Stanowiska były zabezpieczone przed wilgocią, niekorzystnymi warunkami cieplnymi i nasłonecznieniem, drganiami oraz innymi

⁶ Zamieszczonym na stronie www.nauka.gov.pl/praktyki.

czynnikami szkodliwymi dla zdrowia oraz uciążliwościami. Ergonomia stanowisk nie wzbudzała zastrzeżeń.

(dowód: akta kontroli str. 7)

2.4. Wszystkim z przebadanych w ramach analizowanej próby 58 stażystom i praktykantom przydzielono opiekuna. Nie stwierdzono przypadków sprawowania przez pracownika Urzędu opieki jednocześnie nad więcej niż dwoma osobami bezrobotnymi, odbywającymi staż. Stwierdzono natomiast, że jeden pracownik Wydziału Spraw Obywatelskich MUW, w okresie od 5 do 16 maja 2014 r., sprawował opiekę nad sześcioma osobami odbywającymi praktyki zawodowe. Z poddanej kontroli dokumentacji wynika, że w 15 przypadkach miała miejsce dłuższa niż 5 dni roboczych absencja opiekuna, lecz w żadnym z tych przypadków nie został wyznaczony na ten czas jego zastępca.

(dowód: akta kontroli str. 94 - 96)

Dyrektor CB, wyjaśniając przyczyny niewyznaczenia zastępcy opiekuna na czas jego trwającej dłużej niż 5 dni roboczych nieobecności podała, że zgodnie z przyjętą w MUW praktyką, każdemu z pracowników Urzędu, wraz z przekazywanym zakresem czynności i odpowiedzialności, zostaje przekazana również informacja dotycząca sprawowanych zastępstw w trakcie nieobecności współpracowników. Ta zasada znajduje także zastosowanie w sytuacji, gdy nieobecny jest opiekun stażysty lub praktykanta. Bezpośredni przełożony opiekuna stażysty lub praktykanta, na podstawie odrębnego zapisu w zakresie czynności, może powierzyć wykonywanie zadań w ramach sprawowanego zastępstwa innemu wskazanemu przez siebie pracownikowi. Polecenie takie wydawane jest ustnie.

(dowód: akta kontroli str. 115)

Dyrektor Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Urzędu, wyjaśniając przyczyny powierzenia jednemu pracownikowi tego wydziału opieki nad sześcioma praktykantami jednocześnie oraz, czy fakt ten nie odbił się negatywnie na jakości zadań wykonywanych przez tę osobę podała m. in., że sytuacja ta miała miejsce, gdyż sprawy z zakresu wydawania paszportów mają charakter jednorodny i powtarzalny o niewielkim stopniu trudności i dlatego zasadnym było, aby jedna osoba zapoznała praktykantów z obowiązującymi przepisami regulującymi kwestię wydawania paszportów i z zasadami organizacji Oddziału Paszportowego. Praktyka ta miała miejsce od 5 do 16 maja 2014 r., tj. w okresie znacznego wzrostu liczby klientów ubiegających się o wydanie paszportu, dlatego też absorbowanie innych pracowników Oddziału Paszportowego opieką merytoryczną nad praktykantami odbiłoby się negatywnie na jakości obsługi klientów. Pozostali pracownicy Oddziału Paszportowego pracują na zmiany i na różnych – zmiennych stanowiskach i powierzenie im takiej opieki byłoby znacznym utrudnieniem zarówno dla tych pracowników jak i dla praktykantów. Powierzenie opieki nad sześcioma praktykantami kierownikowi Oddziału Paszportowego było działaniem optymalnym i nie miało negatywnego wpływu na jakość zadań wykonywanych przez niego, ponieważ była to opieka merytoryczna – szkoleniowa – instruktażowa i nie ma tu znaczenia, czy kierownik prowadził szkolenia dla trzech czy sześciu osób.

Z wyjaśnień wynika także, iż zasada, by liczba praktykantów, którymi może się opiekować jeden pracownik MUW, nie przekraczała trzech osób, będzie w Wydziale Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców realizowana w przyszłości.

(dowód: akta kontroli str. 109 - 110)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Umowy o organizację praktyk zawodowych zawarte przez Urząd ze Specjalnym Ośrodkiem Szkolno – Wychowawczym dla Niesłyszących w dniach 5 maja 2014 r. i 8 kwietnia 2015 r., nie zawierały postanowień dotyczących zabezpieczenia środków na pokrycie dodatków i premii wypłacanych pracownikom za wykonywanie obowiązków opiekunów praktyk zawodowych oraz opłacanych od nich składek na ubezpieczenia społeczne, w sposób określony przez przywołany wyżej przepis art. 70a ust. 1 ustawy

o systemie oświaty, a jedynie ogólny zapis, że koszty realizacji praktycznej nauki zawodu reguluje rozporządzenie w sprawie nauki zawodu.

(dowód: akta kontroli str. 121 - 127)

W konsekwencji w Urzędzie nie ustalono i nie wypłacono w latach 2013-2015 (do zakończenia kontroli) dodatków szkoleniowych, w wysokości nie niższej niż 10% przeciętnego wynagrodzenia, trzem opiekunom praktyk zawodowych, którzy nie byli również w tym czasie zwolnieni ze świadczenia pracy. Działanie takie było niezgodne z postanowieniami § 12 ust. 2 rozporządzenia w sprawie nauki zawodu.

(dowód: akta kontroli str. 94 – 95 i 121 - 130)

Łącznie, wg szacunku Urzędu, trzem opiekunom 10 osób odbywających praktyki zawodowe nie wypłacono łącznej kwoty co najmniej 1 139,24 zł.

(dowód: akta kontroli str. 105)

Dyrektor CB wyjaśniła, że w strukturze wynagrodzeń pracowników zatrudnionych w Urzędzie, zgodnie z obowiązującymi przepisami w zakresie wynagradzania członków korpusu służby cywilnej jak i zatrudnionych na stanowiskach tzw. obsługowych, nie został przewidziany wyodrębniony składnik wynagrodzenia o nazwie „dodatek szkoleniowy” i z uwagi na to, nie był on wypłacany. Zgodnie z praktyką stosowaną w Urzędzie, za realizację dodatkowych zadań, dyrektorom wydziałów UW przysługują uprawnienia do występowania z wnioskami do Dyrektora Generalnej o przyznanie dodatków zadaniowych, premii lub przyznania nagrody uznaniowej dla wyróżniających się pracowników w związku z wzorowym wykonywaniem ponadwymiarowych zadań. Zadanie polegające na sprawowaniu opieki nad osobami odbywającymi praktykę zawodową nie było wprost wskazywane jako uzasadnienie do przyznawania dodatków, premii czy nagród.

(dowód: akta kontroli str. 115)

Art 70a ust. 1 ustawy o systemie oświaty stanowi, że szkoły prowadzące kształcenie zawodowe przekazują pracodawcom, u których realizowana jest praktyczna nauka zawodu w formie praktyk zawodowych, środki na pokrycie dodatków i premii wypłacanych pracownikom za wykonywanie obowiązków opiekunów praktyk zawodowych oraz opłacanych od nich składek na ubezpieczenia społeczne.

2. W przypadku jednej umowy zawartej przez MUW 28 czerwca 2013 r. z AP Edukacja, której przedmiotem była organizacja praktyki zawodowej dla jednego ucznia, brak było określenia zawodu, w którym prowadzona była praktyczna nauka zawodu.

(dowód: akta kontroli str. 101)

Zgodnie z § 7 ust. 3 pkt 3 rozporządzenia w sprawie nauki zawodu, umowa określa zawód w którym prowadzona będzie praktyczna nauka zawodu.

Dyrektor CB wyjaśniła, że organizowane w MUW staże i praktyki dotyczą możliwości zapoznania się ze specyfiką pracy w Urzędzie na stanowisku biurowym. Brak określenia w wymaganej pozycji w dokumencie umowy nazwy zawodu wynika z przeoczenia w trakcie wypełniania dokumentów przez pracownika. Nazwa stanowiska ujęta jest w pozostałych umowach z Policealnym Studium Zawodowym w Krakowie. Zakres zadań oraz elementy specyficzne dla prac na określonym stanowisku zostały zawarte w programie praktyki zaakceptowanym przez strony.

(dowód: akta kontroli str. 116)

Uwagi dotyczące badanej działalności

NIK zwraca uwagę na przypadek sprawowania opieki przez jednego pracownika Urzędu, w tym samym czasie, nad sześcioma praktykantami. Wprowadzie wymóg określony w § 6 ust. 4 rozporządzenia w sprawie staży stanowiący, że opiekun bezrobotnego odbywającego staż może jednocześnie sprawować opiekę nad nie więcej niż 3 osobami bezrobotnymi odbywającymi staż, nie ma zastosowania w odniesieniu do praktykantów, lecz za dobrą praktykę należałoby uznać wyznaczenie pracownika MUW do sprawowania jednoczesnej opieki nad nie więcej niż trzema osobami odbywającymi praktykę w Urzędzie.

NIK ocenia, że w Urzędzie zapewniono odpowiednie warunki realizacji praktyk i staży, w szczególności poprzez zawieranie umów i porozumień zgodnie z obowiązującymi wymogami, przeprowadzanie szkoleń z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy oraz

Ocena cząstkowa

ochrony danych osobowych, stworzenie właściwych warunków pracy oraz przydzielenie opiekuna. Zastrzeżenia budzi niewypłacanie dodatków szkoleniowych na zasadach wynikających z § 12 ust. 2 rozporządzenia w sprawie nauki zawodu i niezabezpieczenie przekazania środków na ten cel w umowach podpisanych ze Specjalnym Ośrodkiem Szkolno – Wychowawczym dla Niesłyszących w związku z brzmieniem art 70a ust. 1 ustawy o systemie oświaty.

3. Realizacja praktyk i staży, nadzór i opieka nad praktykantami i stażystami oraz monitorowanie realizacji praktyk i staży

Opis stanu faktycznego

3.1. Na podstawie wyjaśnień pobranych od 8 osób, które odbywały staż w trakcie kontroli NIK, ustalono, że:

- sześć osób zapoznano z programami stażu, jedna program stażu otrzymała w połowie jego trwania a jedna nie otrzymała takiego programu,
- wszyscy stażyści zostali zapoznani z ogólnymi informacjami na temat MUW jak np.: historia, misja, wizja, wartości i cele, charakterystyka działalności, kultura organizacyjna, obowiązujące normy, sposobem komunikacji, zasadami postępowania i realizowania poleceń służbowych, najbliższym otoczeniem, w tym z miejscem i najbliższymi współpracownikami,
- siedem osób zostało zapoznanych z charakterystyką objętego stanowiska, w tym z zakresem zadań, sposobem ich realizacji, raportowaniem postępów prac oraz z przysługującymi uprawnieniami i oczekiwaniami wobec nich.

(dowód: akta kontroli str. 8 - 31)

3.2. Na ośmiu składających wyjaśnienia stażystów, sześciu zadeklarowało, że staż był realizowany w oparciu o program. Jeden stażysta podał, że nie został zapoznany z programem stażu a jeden, że zapoznanie takie miało miejsce już po jego rozpoczęciu.

(dowód: akta kontroli str. 8 - 31)

We wszystkich poddanych kontroli dokumentacjach praktyk i staży (58) znajdowały się programy ich realizacji. Badana dokumentacja obejmowała również 8 osób odbywających staż w UW, od których pobrane zostały wyjaśnienia.

(dowód: akta kontroli str. 106 - 108)

3.3. Tylko jeden ze składających wyjaśnienia 8 stażystów podał, że kontakty z opiekunem stażu były utrudnione. Jednocześnie wszyscy podali, że opiekun udzielał wskazówek i pomocy w wypełnianiu powierzonych zadań. Jako „codzienne” lub „regularne” określiło swoje kontakty z opiekunem 7 stażystów. Tyle samo zadeklarowało, że opiekun dysponował odpowiednim czasem niezbędnym do sprawowania opieki nad stażystą.

(dowód: akta kontroli str. 8 - 31)

Wszystkim stażystom oraz praktykantom przydzieleni zostali opiekunowie posiadający od 3 do 39 lat doświadczenia zawodowego. Na opiekunów byli wyznaczani pracownicy MUW będący na stanowiskach od inspektora wojewódzkiego do kierownika oddziału.

(dowód: akta kontroli str. 94 - 96)

Ustalenia związane ze sposobem motywowania opiekunów stażystów i praktykantów zostały opisane w pkt 2 niniejszego wystąpienia.

3.4. Po zakończeniu stażu wydane zostały opinie o jego przebiegu, w terminie do 7 dni od momentu jego zakończenia. We wszystkich skontrolowanych 15 przypadkach, listy obecności były dostarczane do miejscowego PUP w terminie 5 dni po zakończeniu miesiąca. W skontrolowanej próbie, w pięciu przypadkach staż wciąż jeszcze trwał, wystąpiły ponadto dwa przypadki jego przerwania. Pierwszy związany był z podjęciem przez stażystę studiów dziennych, a drugi z podjęciem pracy zawodowej w innej jednostce. Wystawione opinie (oceny) odnosiły się do czynności wykonywanych w trakcie trwania stażu.

(dowód: akta kontroli str. 97)

Urząd, organizując praktyki studenckie w okresie letnim w 2015 r., realizował wymogi określone w zaleceniach Rady Ministrów z 3 marca 2015 r. dotyczących praktyk studenckich w urzędach administracji rządowej oraz w jednostkach organizacyjnych podległych lub nadzorowanych w 2015 r.

(dowód: akta kontroli str. 98)

3.5. Wszyscy stażyści (8) od których pobrane zostały wyjaśnienia podali, że listę obecności podpisywali codziennie.

(dowód: akta kontroli str. 8 - 31)

Po zakończeniu staży i praktyk, ich opiekunowie potwierdzali informacje zawarte w sprawozdaniach z ich przebiegu.

(dowód: akta kontroli str. 106 - 108)

Odnosnie do współpracy Urzędu z kierującymi na staże i praktyki jednostkami Dyrektor CD podała, że współpraca taka odbywa się na bieżąco i zapewnia efektywne realizowanie zadań, zwłaszcza w zakresie czynników zewnętrznych wpływających na możliwość organizacji stażu lub praktyki. Wynikiem dobrej współpracy są w wielu przypadkach zawierane umowy i możliwość adekwatnego dostosowania warunków do pojawiających się potrzeb, czy to Urzędu, czy praktykanta lub stażysty.

(dowód: akta kontroli str. 117)

3.6. W złożonych wyjaśnieniach wszyscy stażyści (8) podali, że zadania realizowane podczas stażu przyczyniły się do zwiększenia ich umiejętności i przygotowania zawodowego i że włączeni są oni do zadań realizowanych przez komórki MUW, w których ten staż się odbywa, a wykonywane przez nich czynności nie ograniczają się jedynie do wykonywania prostych czynności. W wyjaśnieniach wskazali oni na podnoszenie w trakcie stażu następujących kompetencji: wszyscy na pozyskiwanie informacji, praktyczne wykorzystanie pozyskanych informacji, formułowanie własnych opinii, analizę danych, znajomość terminologii specjalistycznej, organizowanie, planowanie, przekazywanie pomysłów w działanie, budowanie relacji i zarządzanie czasem. Siedem osób wskazało na myślenie strategiczne, pracę z programami komputerowymi (MS Office), podejmowanie decyzji, kreatywność i innowacyjność oraz przedsiębiorczość. Cztery osoby wskazały na rozwijanie umiejętności z zakresu języków obcych (angielski) a trzy wskazały również na rozwój umiejętności związanej z obsługą interesariuszy - cudzoziemców.

(dowód: akta kontroli str. 8 - 31)

W sprawie monitorowania realizowanych praktyk i staży Dyrektor CB wyjaśniła m. in., że zagadnienia związane z realizowanymi stażami i praktykami są na bieżąco analizowane. Wielu z praktykantów i stażystów znalazło zatrudnienie w Urzędzie. Wiedza na temat poziomu zadowolenia, poziomu osiągnięcia przez stażystę lub praktykanta zakładanych celów, pozyskiwana jest w trakcie przeprowadzanych rozmów – wywiadów po zakończeniu stażu lub praktyki. Nie ma to jednak sformalizowanej i ustrukturyzowanej formy. W przyszłości planowane jest wdrożenie ankiet, które ułatwią zachowanie określonych standardów i zapewnią techniczne możliwości dokonania ewaluacji.

(dowód: akta kontroli str. 117)

W kontrolowanym okresie, spośród 153 osób, które odbyły w MUW staże finansowane z FP oraz innych źródeł, 26 (17%) znalazło w nim zatrudnienie.

(dowód: akta kontroli str. 90)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

W MUW prawidłowo zorganizowano staże i praktyki, które umożliwiły ich uczestnikom realizację treści dydaktycznych ujętych w zindywidualizowanych programach. Na opiekunów wyznaczani byli pracownicy MUW posiadając odpowiednie doświadczenie i kompetencje, przy czym przebieg i czas realizacji praktyk i staży był monitorowany na bieżąco. Dobrą organizację i przydatność staży potwierdziły pozytywne oceny wyrażone przez odbywających je w trakcie niniejszej kontroli uczestników.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁷, wnosi o:

- 1) zabezpieczenie w zawieranych ze szkołami publicznymi umowach, obowiązku przekazywania środków finansowych na wypłacanie dodatków szkoleniowych opiekunom praktyk zawodowych w przypadku niezwalniania ich, przynajmniej częściowo, od świadczenia pracy wynikającej z umowy o pracę, zgodnie z § 12 ust. 2 rozporządzenia w sprawie nauki zawodu;
- 2) rozważenie przyjęcia w Urzędzie zasady sprawowania przez wyznaczonego opiekuna opieki nad nie więcej niż trzema praktykantami w tym samym czasie.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Krakowie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwagi i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kraków, dnia 31 grudnia 2015 r.

Kontroler

Wojciech Zdasień
Główny specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Krakowie

Dyrektor
Jolanta Stawska

⁷ Dz.U. z 2015 r., poz. 1096